

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA

și ADMINISTRTIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

Dați mângăiere celor ce sufer.

Arad, 17 Martie.

Sunt multe durerile omului în valea a-
 ceasta a plângerii, ce este viața pe pământ.
 Dar pe gama lor înfinită nu este mai mare și
 mai amară ca înstrăinarea. Trebuie c'a simțit
 acest adevăr oricare suflet care a fost vr'o-
 dată rupt de ai săi, departe de locul nașterii
 plin de fericiri, lipsit de mângăierea zilnică
 a graiului dulce de mamă. Tu, care ai învă-
 țat limbile străine și ți-ai părăsit vatra și țara
 spre a-ți câștiga învățătură departe la străini,
 cu cari puteai totuș să te înțelegi și aveai
 chiar prieteni între ei, adu-ți aminte de sin-
 gurătatea serilor, când vedeai cu ochii tăi su-
 fletești cătunul tău iubit cu văile ori câmpurile
 împrejmuitoare. Tu vei resimți și acum dur-
 rerea de atunci și-ți aduci aminte dulcea mân-
 găiere ce ți-o dădea nourul venind dinspre
 partea țării tale de către satul, unde l'a vă-
 zut poate chiar scumpa ta mamă.

Gândurile acestea îmi străfulgeră sufle-
 tul, când zi de zi citesc văietările din străină-
 tate ale feciorilor români. Ei nu se plâng de
 răni, nu-i doare durerea trupească, c'un e-
 roism fără seamăn ei rabdă foamea și gerul
 și umezeala ucigătoare a tranșelor ori zac
 tăcuți și fără gemet prin spitalele orașelor
 departe și străine. Dar îi roade durerea în-
 străinării, dorul de țara lor îi mistuie, ahtiază
 graiul dulce românesc, ar renaște văzând
 vr'un preot românesc cu reverenda lui cin-
 stită, arsă de soare și de sărăcie. „Am dori
 să ne spovedim și să ne cuminecăm și noi, că
 toate legiurile au aici preoți, numai noi nu

avem” — scrie unul din Klagenfurt. „Mis
 chiar numai eu singur român aici și desfă-
 țarea mea este foaia d-voastră” — trimite
 altul carte tocmai din Gross-Reifling. „Iată
 eu din jos subscrisul în numele mai multor
 feciori români Vă rog a ne trimite prețuitul
 vostru ziar „Românul” aici în Galiția pe
 câmpul de luptă, căci, vai, cum am însetoșat
 după o foaie românească în năcazurile no-
 stre, de vor voi mai marii noștri a îngădui ca
 să o căpătăm. Al D-voastră abonant: Petru
 Olariu din Cebza, acum pe câmpul de luptă
 în Galiția.”

Auziți-i, Români, cari ați rămas acasă,
 dar gândiți la aceia, cari s'au dus departe
 la crâncenul războiu, și cari, poate, prin
 scump sângele lor vor aduce vouă ori urma-
 șilor voștri viață mai fericită și mai dulce?
 Auziți-i? Ei cer o carte de rugăciune, ei cer
 mângăierea creștinească a sfintei lor biserici,
 ei mai vârtos cer foaie românească, și iar...
 foaie românească. Dacă aveți suflet și Dum-
 nezeu: dați-o lor!

Dela începutul războiului ne vin neîncetat
 rugări dela feciorii români plecați la războiu,
 să le trimitem ziarul și cărți de rugăciuni.
 Ne-a durut sufletul de ei, că sunt frații noștri
 și-i iubim. Mai vârtos însă din Octomvrie și
 Decemvrie anul trecut, de când s'au pornit
 transportele de răniți din bătălii, ne vin a-
 proape zilnic zeci de rugări, formale văică-
 rări pline de învăpăiatul dor după cetitul ro-
 mânesc. Sunt atât de înduioșătoare cererile
 acestea ale unor oameni, dintre cari mulți
 vor fi cetind numai rostind silabă de silabă
 și totuș ei vreau să citească *românește*.

Am făcut tot ce am putut, am făcut chiar
 mai mult decât puteam. Li-am trimis sute

de cărticele, ziarul acesta îl trimitem gratuit
 acum aproape într'o mie de exemplare. Nu
 mai putem. Resursele materiale ale noastre
 s'au redus în măsură simțitoare, suntem și
 noi aproape de pragul peirei. Nu mai putem.
 Și cererile vin zilnic puhoiu. Scumpii noștri
 răniți sunt risipiți în tot largul monarhiei, la
 Viena, la Praga, la Salzburg, la Klagenfurt,
 la Brünn, la Graz, la Gross-Reifling, la Po-
 jon, la Székesfehérvár, la Komárom, pre-
 tutindeni dealungul și dealatul, pretutindeni
 răniți români.

Au fost câțiva Români, cari au simțit in-
 stinctiv durerea celor înstrăinați și fără nici un
 apel au trimis aici modesta lor danie pentru
 cărți și ziare pe seama răniților. Dumnezeu
 să le răsplătească însutit. Dar e puțin, e prea
 puțin. Iată apelăm deci la inimile voastre, Ro-
 mâni, cari stați acasă cu gândul la cei înstrăi-
 nați și cerem pentru ei ajutorul vostru. În locul
 oului roșu de sfintele Paști, trimiteți dragilor
 voștri eroi foaia românească, în spitale și pe
 câmpul de luptă. Noi vom tipări numărul de
 Paști în 14 mii de exemplare și am vrea să-l
 trimitem la toate spitalele și la toate trupele
 unde sunt Români, să știe ei toți, că ne aducem
 aminte de dâșii în ceasul tainic al Învierii,
 când sufletele noastre se vor umplea de sfânta
 nădejde a păcii și a izbăvirei, ne aducem aminte
 de dâșii.

Veniți toți, cari iubiți neamul vostru și dă-
 ruiți măsurând darurile voastre cu măsura
 creștineștei iubiri. Veniți voi bănci românești,
 institute și societăți românești, boieri bogați în
 bunuri lumești și zileri cu bogăția dragostei
 în sufletul vostru, vlădici și preoți români de
 pretutindeni, aduceți darul vostru și noi vă
 dăm asigurarea că cinstit vom împlini dorin-

Poezii de război.

Dau mai la vale poeziile micuților școlari din Lipău
 (com. Sătmár). Considerând pământul de unde răsar
 și mentalitatea copiilor merită toată atențiunea. Poe-
 ziile s'au dat ca temă: „Cum au plecat iubiții voștri
 la războiu”?

I.

Iată recunoștința și dragostea elevei Floare Hebe,
 care în următoarele își aduce aminte de învățătorul no-
 stru O. Pop plecat pe câmpul de războiu:

Foaie verde tămâiță
 Eu o tânără fetiță
 M'am gândit să scriu una
 Să meargă 'n toată lumea.
 Foaie verde de lămâie
 În ziua treizeci Iulie
 Grea poruncă-a căpătat
 Unul dela noi din sat
 Domnul nostru 'nvățător
 Fie-i Domnul de-ajutor
 Să meargă la bătălie
 Să apere 'mpărăție.

Și noi școlarii din școală
 Am rămas cuprinși de boală
 C'am văzut, că ne-a lăsat
 Care pe noi ne-a 'nvățat

Trei ani de zile deplin
 Cu mare năcaz și chin
 A avut un mare dor
 Ca să cântăm și în cor
 A fost un vestit corist
 Cu numele de artist
 Că-i mersese vestea'n lume
 Despre cântările bune.
 Iar noi școlarii din sat
 Foarte rău ne-am supărat
 Ne-am rugat lui Dumnezeu
 Să ne deie darul său
 Să nu ne lese uitați
 Cum am rămas ne 'nvățați.

Dumnezeu s'a îndurat
 Ruga el ni-o ascultat
 Foaie verde de pe pom
 Ne-a trimis un vrednic om
 Foaie verde de alun
 E preot cu suflet bun
 Care pe noi ne învață
 La credință-adevărată
 Ei tare se ostenește
 Cu multe ne dăruiește
 Cu mândre lucruri și bune
 Și cu cărți de rugăciune
 La mulți ani să mai trăiască
 Ca să ne povățuiască!

Foaie verde de băniță
 Sunt culese de-o fetiță
 Frunză verde iarbă grasă
 Școlăriță-a cincea clasă
 Frunză verde iac'așe
 O cheamă Floare Hebe
 Foaie verde de pe tău
 Din comuna din Lipău.

II.

Eleva Nicoara Florița, care e orfană și are doi frați
 pe câmpul de luptă astfel se gândește la frații ei:

Frunză verde magherană
 Is duși frații mei cătană
 Au plecat de dimineată
 S'am rămas străină 'n casă
 Tot plângând și suspinând
 Și la frații mei gândind.
 Măicuță de mai vedea
 Ai plânge de jelea mea.

Frunză verde viorea
 Vai măicuță, maica mea
 Că de când tu ai murit
 Multe 'n lume-am pățimit
 Frunză verde bosioc
 Io-s fată fără noroc
 Frații mei is duși în foc
 În foc în Galiția

tele voastre trimițând foaie și carte românească vitejilor voștri din câmpiile sângeroase și celor suferinzi din spitaturi.

Chiar azi deschidem rubrica acestor dăruiri vestind că până acum ni-au venit în școlul indicat următoarele daruri:

Antoni Mocsonyi de Foen	100.—
N. N.	50.—
Mitropolitul Ioan Mețianu (Sibiu)	40.—
Dr. și dna Dr. Teodor Mihali (Deș)	20.—
Dr. Nemes Zsiga, dep. dietal	20.—
Vasile Goldiș secr. cons. (Arad)	10.—
Dr. Nestor Porumb adv. (Biserica-albă)	10.—
Gh. Popp cons. minist. (Vajdakuta)	10.—
Petru Dancăș funcț. de poștă (Bpesta)	6.—
Măndru Laeșiu muncitor (Recița)	5.50
Dr. A. Anuica (Becicherecul-mare)	5.50
V. Mitric (Budapesta)	5.20
Ioan Crăciun preot (Spring)	5.—
Nicolae Mihai poșta de război 70	3.—
Nicolae Rațu (Galeș)	2.40
Vichentie Nichici (Lugoj)	2.—
In total	294.60

În tot cursul războiului ținem deschisă rubrica aceasta și suntem convinși că proverbiala milă românească se va vărsa cu belșug asupra celor cu durerea străinătății în sufletele lor.

Ce penzie capătă văduvele și copiii orfani după cei căzuți în război.

Pe baza legilor din 1887, 1891, 1896 și 1907, familiile ofițerilor în rezervă și a acelor persoane militare cari n'au nici un rang, primesc următoarele penziuni, la cari mai este de observat, că dacă respectiva persoană a căzut pe câmpul de luptă, atunci suma penziei se urcă cu 50% (adeacă încă pe jumătate atâta).

Văduvele după acele persoane militare, cari n'au rang, dar primesc salar lunar (Monatsgage) au dreptul la o treime din venitele soțului, dar această sumă nu va putea fi mai mică de 400 coroane anual. După fiecare copil până la etatea de 24 ani, văduva mai primește a 5-a parte din penzia fundamentală. Aceasta nu e permis însă a face mai mult de 500 coroane pentru un copil și nu poate face mai mult decât întreagă penzia. Copiii orfani de mamă și de tată primesc jumătate din penzia pentru văduve.

Văduva unui soldat primește anual 96 cor. a unui fruntaș (fraiter) 144 cor. a unui caporal 160 cor. a unui sergent (führer) 192 cor. a unui sergent-major (strajameșter) 240 cor.

Orfanii, și anume băieții până la 16 ani, iar fetele până la 14, primesc anual 48 coroane bani pentru creștere. Întreagă suma penziei nu-i permis însă a trece peste 540 coroane. Copiii orfani de amândoi părinți primesc anual 72 coroane, dar dacă sunt mai mulți nu-i permis a trece pe-

ste suma de 360 coroane. Orfanii dela sate, dacă învață bine într-o școală de stat, pot cere lunar 4—5, sau chiar și până la 6 coroane, care sumă o vor primi până la etatea de 24 ani.

Cererea în toată forma pentru regularea penziei este a se face la *ministerul de honvezi* direct sau tot acolo, dar prin mijlocirea comandei respective de rezervă (*Ersatzformation, Wirtschaftsamt*). Cererile sunt scutite de timbru.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna SĂBOLCIU, comitatul Bihor, cercul central pe câmpul de luptă.

Pavel Nadiș, are 2 copii, concediat
Ioan Buzguța, căsăt.
Dimitrie Buzguța, necăs.
Vasile Popa, are 2 copii, rănit
Florian Nistor, are 4 copii
Nicolae Pantea, are 5 copii (soția repos. în 6/19 Oct. 1914)
Dimitrie Cămpan, are 2 copii
Ioan Cămpan, are 1 copil
Florian Pantea, are 5 copii
10 Ioan Brege, are 1 copil
Vasile Corb, are 4 copii
Ioan Mudura, are 2 copii, bolnav
Ioan Durnea, necăs., rănit a 2-oară
Florian Mudura, are 1 copil, rănit
Ioan Alb, are 3 copii
Nicolae Marc, are 2 copii
Ioan Marc, are 1 copil
Ioan Peret, are 2 copii, dispărut
Teodor Pantea, are 3 copii, rănit
20 Ioan Nistor, are 2 copii
Dimitrie Nadiș, are 3 copii
Ioan Nadiș, are 1 copil, rănit
Florian Drugaș, căsăt., rănit
Ioan Gligor, necăs.
Crăciun Gligor, are 2 copii, prins
Florian Bente, are 3 copii, dispărut
Teodor Bonaciu, căs.
Dimitrie Alb, are 5 copii
Teodor Dulca, căs.
30 Dimitrie Dulca, are 5 copii
Florian Dulca, are 2 copii
Dimitrie Negrut, are 1 copil
Ioan Soanea, necăs.
Dim. Nadiș a Gligori, are 2 copii
Florian Sime, are 5 copii

Vasile Rus, are 1 copil, dispărut
Florian Brege, necăs., rănit
Ioan Broinaș, are 4 copii
Nicolae Broinaș, necăs.
40 Florian Broinaș, necăs.
Dr. Dimitrie Mangra, căs. (locot.)
Teodor Negrut, necăs., prins
Gavril Iovan, inv., 3 c., scutit dela serviciu
Florian Brege a Oani, are 3 copii, bolnav
Teodor Iovan, are 5 copii
Pavel Durnea, are 4 copii
Florian Bucurean, necăs.
Dimitrie Gherghel, necăs.
Ioan Petrut, necăs.
50 Dimitrie Iovan, are 1 copil, concediat
Florian Gligor, necăs.
Aurel Bonaciu, necăs.
Ioan Simut, necăs.
Florian Gherghel, necăs.
Dimitrie Petrut, necăs.

Comunicat prin: Gavril Iovan, inv., abs. de teol.

Scrisoare de pe câmpul de război.

Polonia rusească.

Dragii mei!

... Să vă mai povestesc și eu ceva din Polonia aceasta, dar nu de țară vreau să vă spun, căci n'am ce spune, fiindcă toată e prăpădită. Rar găsești sat care să nu fie ars și prădat; deabia mai găsesc feciorii câte o bute cu cerechiu murat dar fără sare, cartofi însă mai

Galizia mare țară
Unde-i numai foc și pară

Păsărică de pe brazi
Sboară de grab' în Carpați
Și te pune pe borneu*)
Și-i spune la frate-meu
Voie bună sănătate
Dela o soruță departe
Și spune o sărutare
La frate-meu cel mai mare
La frate-meu cel mai mic
Care mult eu l-am iubit
El pe mine m'o doicit
De când maica o murit

Bine-i Doamne cui îi bine
Bine-i cui nu cătănește,
Că cineză și prânzește.

Frunză verde cocoriță
Scrisă de Nicoară Floriță.

III.

Rad Illeana are 4 frați pe câmpul de onoare, al 5-lea e asetat: pe aceștia îi deplânge în șirele următoare:

Frunză verde da din vie
Să încep și eu a scrie
O micuță poezie
Frunză verde de acati

*) borneu=raniță.

Despre ai mei iubiți frați
Cari sunt tare depărtați.

Frații mei când au plecat
O fost hăpt la săcerat
Grâu pe holdă or lăsat
Și la luptă or plecat
Că poruncă-au căpătat
Ca să iasă toți din sat.
Maicile s'o supărat
Nevestile-au suspinat
Maicile își plâng feciorii
Nevestile soțiorii,

Când de-acasă au plecat
Ziuă bună și-au luat
Dela părinți, dela frați
Și dela a lor mueri dragi.
Rămas bun Lipău frumos
Rămâi și tu sănătos
Că și io merg supărat
Că mi-i de ieșit din sat.

Eu mă rog lui Dumnezeu
Pentru frățiorii mei
Ca Dumnezeu să-i ajute
Și pe ăsta ce s'o duce.

IV.

Foaie verde de sacfie*)
Să încep și eu a scrie

*) sacfie=garoafă.

O copilă tânărută
De zece ani sunt trecută.
Frunză verde tătăioară
Încă umblu la așcoală,
La așcoală românească
Un preot tânăr ne 'nvată.

Eu sunt tare supărată
Că tătuca-i dus de-acasă
S'am rămas fără de tată
Supărați ca niciodată.
De-ar da bunul Dumnezeu
Să fie pe gândul meu,
Să 'mplinească ce mă rog
Pentru cei ce sunt în foc.

Frunză verde de ludău
Eu mă rog lui Dumnezeu
Și pentru tătuca meu.
Să fie la Paști acasă
Să gustăm cu toți la masă.
De-ar da bunul Dumnezeu
Să se gate-acesta rău
Frunză verde de scumpie
Să mai fie iară bine.

Frunză verde iarbă lată
Să vie tătuca acasă
Și pe noi să ne grijească,
Că măicuța singurea
Cu greu ne poate ținea.

Pasăre cu pană sură

sunt și când dau peste d'al de estea să vedeți numai cum fac cătanele la mâncare aici în șanturi, mai altfel ca muierile... Cât e draga de zi alt lucru nu au numai să mănânce și cum conia (bucătăria) nu vine numai dimineața și seara după ce se întunecă, de prânz își fac ei anume: crumpiri (cartofi) fierți cu sare mai și fripti pe sobe, apoi curechiu fiert cu apă și sare. Timp de mâncat avem, căci Rușii și ei au același lucru ca și noi, nu ne prea înțelegem rău tare numai câte odată. De multe ori trec și zile fără ca să pușcăm unii după alții...

Locuitorii sunt puțini pe aici, toți au fugit, dar și cu cari au mai rămas nu ne putem înțelege, că îi dă neică numai cu: nyema kleba, nyema mlika, nema nic, ale zabrale, adică nu-i pită, nu-i lapte, nu-i nimic, tot au luat, — și sfatul e gata.

Uitasem, că eu nu vreau să vă povestesc de Polonia ci de noi, cum mai trăim. După cum v'am scris am fost 3 zile îndărăpt în sat, ca să ne spălăm hainele, să ne odihnim și mai mult ca să ne curățăm întrucâtva de gonguțe, că — între noi să rămână vorba — nu-s rari, numa-s mari și se înmulțesc al dracului, ca Rușii. Deci, după ce am stat 3 zile în sat ca rezervă, am venit iară aici, unde suntem acum în șanturi, unde cred că vom sta vre-o 6—8 zile, dar ceace nu e sigur până când vom sta.

Locuințele ne sunt tot după stilul cel vechiu: o groapă în șant, deasupra acoperită cu scânduri iar peste ele pământ. Ușă la castel? O ușă adusă din sat...

Timpul mi-l petrec de altcum bine. Am cu mine în „deckung” (șant-tranșeu) pe un cap. Boboc — din Ilia un băiat bun și deștept. Să auzi numai cum mai punem lumea la cale. Avem amândoi pipe, ne dăm cu pipele pe lângă sobă ca niște moșnegi și socotim și facem la planuri, că oare când se va sfârși comedia, pe urmă tot la aceea ajungem, că odată tot trebuie să se sfârșească...

Feciori am doi, cari aduc lemne, apă, crumpiri și curechiu. Slujba aici e grea pentru feciori, căci noaptea cum e frig trebuie să stea posturi înainte lângă apă și să steie acum 2 ciasuri într'un loc în groapă și în apă e rău. De preumblat nu se poate, că și Rușii pun posturi pe celalalt țărm și câte unul mai bolund începe să puște. Câte 1/2 companie stau gata cu pușca în mână iar ceilalți se odihnesc, dar vai de ea odihnă.

Vă puteți dar închipui, căci cam cum trăim aici: nici rău tare, dar nici prea bine.

Acum v'am spus destule, altădată vă voi mai spune, dar mi-ar plăcea mai bine să vă

Până atunci vă las cu D-zeu Sfântul.

Al vostru

M. T., zugsführer.

P. S. Tocmai acum începura iar tunurile muzica lor cea veche. Dăi Bandy, Ține-te Ni-store.

Noua preparandie românească din Gherla.

Cetim în ziarul „Unirea” din Blaj, că cu 1 Septembrie c. se va deschide o nouă preparandie (școală normală) românească în Gherla, în care se vor primi, în condiții egale, elevi române gr. cat. și gr. or., doritoare de a-și câștiga diploma docentă.

„În împrejurările nespuse de grele, prin cari trecem azi — scrie „Unirea” — ne e foarte bine venită această veste îmbucurătoare și trebuie să revenim asupra ei.

Ne gândim, mai întâi la lipsa de învățători români, ce s'a remarcat, în vremea din urmă, în mod așa de simțitor. Lipsa aceasta a învățătorilor ni s'a potențat, în mod foarte însemnat, în zilele de azi, când atâția și atâția învățători ai noștri au părăsit catedra și au plecat pe câmpul de luptă, să-și îndeplinească datoria pentru patrie și tron.

Cariera docentă, în afară de hotărâtoarea ei importantă pentru creșterea tinerelor odrasle, este, în vremea din urmă, bine retribuită, încât ne surprindea faptul, că așa de puțini o îmbrățișau. Și așa am ajuns să asistăm la împrejurarea dureroasă, că multe școli de ale noastre tânjiau, sau se închideau chiar, în lipsa de puteri didactice suficiente.

Dieceza de Lugoj a deschis cea dintâi preparandie pentru fete — de ambele confesiuni — în care aflăm, că s'au înscris până-acum (în cursul prim) pe lângă cele 28 eleve ordinare, încă alte 30 privatiste. Dieceza de Gherla, care avea și până acum institutul ei pedagogic pentru elevi, încoronează această operă de regenerare și întărire a instrucției noastre primare, prin noua instituție culturală, ce-și va începe activitatea cu 1 Septembrie a viitorului an școlar.

Salutăm, cu toată căldura inimii noastre, pe viitorul confrate în ogorul culturii naționale.

În afară de înmulțirea forțelor noastre didactice, cele două preparandii românești înseamnă pentru noi și o operă de netăgăduită importanță socială.

La alte neamuri, cu situații economice mult mai favorabile, educația fetelor nu pierde nicio dată din vedere scopul practic, asigurându-le o carieră, pentru cazul că ele ar fi necesitate, să se susțină singure, cu munca lor cinstită, în lupta grea a vieții.

La noi nu s'a făcut aproape nimic în această direcție, cu toate că chiar fetele noastre erau mai avizate a-și asigura un viitor, fie acela cât de modest.

Se primiau, până înainte cu un deceniu, eleve privatiste și la preparandia din Blaj, de unde au ieșit multe învățătoare harnice, cari au muncit cu succes pe terenul instrucției primare, — dar cursurile pentru elevele privatiste s'au sistat, și Blajul, care era cel mai indicat să le sistemiseze, n'a mai revenit asupra lor.

Frecvența deosebit de mare a elevelor din cursul prim al pedagogiei din Lugoj — 58 eleve, când legea nu admite decât 30 — arată, că institutul pedagogic pentru fetele noastre era o necesitate.

Noul institut similar, ce se va deschide la Gherla, va umplea pe deplin acest gol simțit și forțele noastre didactice se vor înmulți în mod foarte îmbucurător.

Alături de învățătorii noștri dela sate, vom avea în curând zeci și zeci de învățătoare harnice, cari vor îndeplini o misiune culturală atât de importantă, și se vor ști, în aceeași vreme, la adăpostul griilor traiului de mâne, a cărui povară o simțim cu toții și, — mai mult decât noi, — au să o simțească fetele noastre, cari nu-și vor asigura o carieră, în aceste zile de cataclism!

Salutăm, — zicem și noi cu „Unirea” — cu toată dragostea, noua instituție culturală românească dela Gherla!

† Gheorge Robu.

Acum, când atenția tuturor e fixată spre cele patru câmpuri de luptă, unde ne sunt angajați aproape toți cei la cari am ținut și ținem, — în Hălămeș s'a stins din viață un „om de omenie”.

Notarul Robu s'a dus, lăsând în inimile celor cari l-au cunoscut și apreciat un gol care nu se va umplea curând.

Răposat în floarea vieții — căci n'avea decât 45 ani — Provedința nu l-a lăsat nici să se bucure măcar de roadele unei activități neobosite în ogorul stâncos al administrației, unde a suferit atâta pentru binele celor cari cu 18 ani înainte și-au pus încrederea în el, alegându-l să vegheze asupra destinului lor.

Dar soartea e vecinic mai crudă, decât ne-o închipuim noi supușii ei umili.

Când mă gândesc la moartea fără de veste a regretatului Gheorghe Robu, îmi vine în minte fratele d-sale Dr. Ioan Robu avocat și de prezent locotenent în reg. 33 de infanterie.

Unul moare acasă, pe neașteptate, sub o îngrijire din cele mai bune, cellalt înfruntă moartea, câștigând lauri în fața ei, — acolo departe pe culmile sălbatice ale Carpaților și dealurile Sârbiei unde șrapnelele sbor și nu aleg ce vieți seceră.

Oricât de perfectă ar fi organizația școlii, oricât de dorită ar fi întocmirea ei, dacă școlarii nu sunt conduși printr'ansa la Mântuitorul Christos, rolul ei a dat gres.

Nicolae Robu, notar în penziune, tata regretatului a fost mult timp învățător, apoi 30 de ani notar în aceeași comună unde a funcționat răpot spune cu vorba, dar știe bunul D-zeu, când va fi și aceasta.

Vino și ia cartea 'n gură
Si o du pân' la fereastră
La tătuca s'o cetească
Lacrimile să-l pornească
Cum m'au pornit și pe mine
Când te-am scris carte pe tine.
Frunzuță de garofiță
Sunt culese de-o fetiță
Frunză verde de sub prun
Si porecla eu mi-o spun
Frunză verde de sacfie
Scrisă de Buda Marie.

V.

Frunză verde colilie
Să încep și eu a scrie
Să scriu despre al meu frate
Care s'a dus hăpt departe.

De-acasă când a plecat
Ziua bună și-a luat
Dela frunzuță din vie
Dela draga lui soție
Dela dragii noștri părinți
Cam bătrâni și năcăjiți.
Năcăjiți de întristare
Și de multă supărare.

De când a ieșit din casă
Maica plânge după masă.
Foarte mult ne-am tânguit,
Că de când s'a streinat
Nici carte n'am căpătat;
Șase luni și jumătate

De când nu ne-a trimis carte.
Când din casă a ieșit
Drept la stație-a pornit
Sus pe tren s'o apucat
La Galiția a plecat
Și a plecat suspinând
Și din ochi tot lacrimând.

Frunză verde de urzică
Nu știm despre el nimic.
Doamne sfinte și îndurate
Pune pace 'ntre împărați
Să vie și bun și rău
Să vie și frate-meu.
Acasă dac'ar veni
Frumușel ne-am veseli
Făr' de nu s'o înturna
Noi șohan*) nu l-om uita
C'am avut un frate drag
Și l-a dus neamtu sub steag
Și viața el și-o dat
Pentru țară și împărat.

Frunză verde tămâiță
Scrisă de-o școlăriță
Care are frate drag
Și îndepărtat sub steag
Frunză verde din tufis
Eu sum Ana lui Chindriș.

Comunicat prin V. P

*) șohan, format dela unguresecul sohasem=niciodată.

posatul, prin educația dată a dat aceeaș ce spune citatul de sus. S'a dovedit aceasta și cu ocaziunea înmormântării, participând un public imens atât din loc cât și din depărtări. Intre preoții și învățătorii participatori am observat persoana simpatică a dlui protopop **Vasiliu Damian** deputat dietal, care alături cu d. protopop al Halmagiului **Cornel Lazar** au fost conducătorii actului funebru.

Răposatul crescut în frica lui Dumnezeu și pregătit a suporta cercetările de judecată, solid pretinde dela toți: „Să se teamă de Dumnezeu și să-i dea Lui mărire!... Să se închine celui care a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor”.

Pentru a fi pregătit pentru judecată, se cere observarea riguroasă a legii divine. După aceeaș lege se va judeca la judecata finală faptele fiecăruia”!

Regretatul, cu acel prilej va sta cu fruntea ridicată!

Dormi în pace scumpul nostru amic!!

Unul dintre cei de față.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — Pe frontul din Polonia rusească, spre ost dela Sulejov și lângă Lopusno am respins atacurile infanteriei dușmane mai numeroase, îndreptate împotriva pozițiilor noastre.

Tot așa au eșuat și în regiunea dela Gorlice mai multe atacuri de noapte ale Rușilor. Cu prilejul parării acestor atacuri, artileria noastră l'a lovit pe dușman din mare apropiere în coaste, pricinindu-i mari pierderi.

În Carpați au avut loc ieri, în cea mai mare parte a frontului, numai lupte de artilerie.

În pozițiile noastre ce se găsesc spre nord dela strâmtoarea Ujoc, după evenimentele din 11 l. c. e relativ liniște. Dușmanul a suferit în luptele din această zi pierderi grave. Din detașamentele rusești din linia dintâia s'au nimicit 7 batalioane. Am făcut prizonieri 11 ofițeri și 650 soldați și am capturat 3 mitraliere.

În regiunea spre nordvest dela Wyskow, detașamentele noastre au ocupat o înălțime și au făcut prizonieri 380 de oameni și au menținut pozițiile câștigate și față de contraatacurile repetite ale Rușilor.

Spre sud dela Nistru lupta continuă. Incercările trupelor mai numeroase rusești, de a ne sparge linia în direcția spre Kolomea pe înălțimile, ce se găsesc spre ost dela Ottynia le-am respins în lupte desperate cari au ținut mai multe zile. Sosindu-i noi ajutoare dușmanul a înaintat ieri din nou pe aceste înălțimi. După amiază dușmanul a atacat trupele noastre de acolo de trei ori în rânduri dese și a suferit iarăș pierderi mari. Regimentul de infanterie 53, care poartă numele generalului de cavalerie Dankl a respins cu vitejie atacurile repetite ale dușmanului, care era în număr covârșitor. Am respins în mod sângeros toate atacurile dușmanului.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de război din Apus: spre ost dela Ypern am cucerit dela Englezi poziția de pe înălțimea de lângă St. Eloi, pentru care luptăm începând de alaltăieri.

Spre nordvest dela Arras se dă luptă pentru un vârf de munte ce se ridică de pe coasta de miazăzi a înălțimei Coratto.

În Champagne s'au prăbușit în focul nostru toate atacurile parțiale ale Francezilor, având ei mari pierderi.

În Argonni și la marginea dela răsărit a acestor păduri s'au desfășurat lupte, cari încă nu s'au sfârșit.

În Vosgi luptăm mai departe în unele puncte. Pe câmpul de război din ost: Spre nordost dela Prasnîs, Rușii ne-au atacat pe țărmul stâng și drept al râului Orzye. I-am respins pretutindeni. Mai cu seamă pentru Iednorozek s'a dat o luptă desperată. Am făcut 2000 de prizonieri.

Spre sud dela Vistula nu se semnalează nimic nou.

Berlin. — Agenția Wolf anunță: Amiralitatea britanică anunță oficial: Crucişătoarele „Kent” și „Glasgow”, precum și crucişătorul auxiliar „Orama” au dat la insula Juan-Fernandez, în Oceanul Pacific, peste „Dresden”, a cărei cameră cu muniții fiind nimerită, a explodat și s'a scufundat. Echipajul afirmativ a fost salvat.

Noua ofensivă a Francezilor.

Delsberg. — „Democrate” anunță, că înălțimile, cari stăpânesc valea Amarintal, sunt punctele cele mai importante ale operațiunilor de război din Apus. Despre luptele mari ce se dau acolo ne putem face o închipuire din transporturile număroase de răniți.

Bonfol. — „National Zeitung” scrie, că până la mijlocul săptămânei trecute a fost liniște în regiunea nordică a văii Larytal. Atacul a fost reluat de Francezi cu mitralierele în regiunea dela Pfefferhausen. Francezii împuşcă asupra pozițiilor germane cu mitraliere, câte odată și cu tunurile, dar Germanii nu răspund.

Statele-Unite împotriva Mexicului.

New-York. — Nu e exclus, că focul din Europa să-și arunce flăcările în apropiatul viitor până în America. Anarhia în Mexic a luat întinderi, încât Statele-Unite nu mai pot privi nepăsătoare la stările de acolo. În cercurile înalte din New-York tot mai mult prinde putere părerea că lucrările mari din porturile și fabricile de vapoare ale Americii sunt îndreptate împotriva Mexicului. Întâmplările de până acum întăresc aceasta părere. Statele-Unite au luat măsuri aspre împotriva Mexicului. Un număr mare de vase de război au fost trimise de Statele-Unite spre porturile mexicane. Uniunea l'a admoniat prin o scrisoare pe generalul Caranza și secretarul Bryan i-a provocat pe toți supușii uniunii, cari se găsesc în Mexic, să se întorcă acasă.

Diplomații străini au părăsit mai de mult capitala Mexicului deoarece n'au știut la cine să-și prezinte scrisorile de acreditare. Pentru uniune acum se dă prilejul mai bun ca să facă ordine în Mexic.

Rușii au retras trupe dela Przemysl.

Ungvár. — Trupele noastre au avut dincolo de strâmtoarea Iavornik, în valea Oporului ce se deschide spre Strij, un succes de însemnatate deosebit de mare. Lupta s'a pornit aici acum câteva zile cu multă înverșunare și acum poate fi privită de sfârșită, respingând noi deplin toate atacurile rusești.

Situația în Carpați e de asemenea multumitoare. Aci lupta se dă cu o înverșunare neschimbată.

În Galiția de miazăzi-răsărit nu numai că am respins atacurile Rușilor, ci am făcut și câteva contraatacuri reușite.

După cum se știe, Rușii ne-au atacat ieri la amezzi și la Ujoc, dar trupele noastre i-a respins în cursul după amezzii. Am făcut mulți prizonieri și cum s'a găsit acum, cei mai mulți dintre acești prizonieri au fost aduși din trupele dela Przemysl.

Punctele de razim, pe cari le-am cucerit le ținem cu tărie în posesiunea noastră. Intre Lupkow și Ujoc, Rușii își repetesc noapte de noapte atacurile, cari însă se prăbușesc în focul artileriei noastre și având noi pozițiuni tari. Rușii și-au întărit pozițiile, și își aduc un mare număr de mitraliere, iar drumul ce duce spre Turka îl apără cu tunurile.

Bombardarea forturilor interne din Dardanele.

Tenedos. — 5 vase engleze au atacat Duminecă forturile interne din Dardanele. Dintre cele 5 vase, crucişătorul „Amethyst” a ajuns în bătaia tunurilor din fortul Nagara și a fost nimerit de 22 gloanțe de tun. Numai cu mare greu a fost scos acest vas. Dintre soldații de marină de pe acest vas 28 au căzut și tot atâția au fost răniți.

Remanierea guvernului român.

București. — Ministrul de externe al României d. Porumbaru, fiind greu bolnav, pro-

babil își va da în curând dimisia. După cum e informat „Adevărul” își va mai da dimisia și ministrul de interne d. Morțun. Ministru de externe se zice că va fi numit d. Ferechide, actualul vicepreședinte al camerei române.

Tratativele bulgaro-române.

București. — Ministrul de război bulgar Ghenadiew a sosit ieri la București. El a avut în capitala României consfătuiri cu Halil Bey, președintele camerei otomane și cu secretarul ministerului de interne al Turciei. Fiind interviu-iat de ziaristi, Ghenadiew a refuzat să facă declarații asupra tratativelor și a spus numai că interesele comune vorbesc pentru o înțelegere între România și Bulgaria.

Blocarea țărmului german.

Rotterdam. — Din Londra se telegrafiază: Monitorul oficial englez publică măsurile luate de guvernul englez pentru împiedecarea transportării de mărfuri în Germania sau din porturile germane. După comunicatul oficial englez, toate vapoarele germane cari au plecat din porturile germane nu vor ajunge în porturile spre cari au plecat, ci vor trebui să debarce mărfurile într'un port englez, și apoi vor putea pleca numai într'un port neutral sau al aliaților. Intrucât guvernul englez nu va reține pentru sine mărfurile sechestrate, aceste dacă nu sunt contrabandă de război, vor fi înapoiate pe lângă condițiunile, pe cari le va stabili arbitrul de păzi.

Față de vapoarele cari vor părăsi porturile germane sau vapoarele cari deși nu au plecat din vre-un port german, dar au fost imbarcate cu mărfuri, cari sunt posesiunea dușmanului, se va proceda la fel. Prețul mărfurilor confiscate sau vândute la licitație nu se va replăti înainte de încheierea păcii. Vapoarele, cari n'au pornit din vre-un port german, dar duc mărfuri pentru Germania, vor fi la fel constrânse să debarce într'un port al aliaților.

Pregătiri pentru atacarea Dardanelor de pe uscat.

Colonia. — „Kölnische Zeitung” primește din Atena: Flota anglo-franceză va fi sprijinită în asediarea Dardanelor prin o acțiune pe uscat.

Un întreg corp de armată a sosit în fața Dardanelor, iar un alt corp de armată stă gata de imbarcare în Algir, iar după o altă versiune în Toulon. Trupele cari vor începe acțiunea pe uscat se pot prețui la 100,000 oameni. Planul e ca deodată cu trupele engleze și franceze să fie debarcate la Bosfor și un număr mai mare de trupe rusești.

Blocarea Constantinopolului.

Roma. — Din Petrograd se anunță că flota rusească face pregătiri pentru blocarea Constantinopolului.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 17 Martie 1915.

Rugăm abonații noștri cari își schimbă domiciliul, să binevoiască pe lângă noua adresă a ne comunica și cea veche, căci astfel înlesnesc în mare parte munca administrației iar expediarea la noua adresă nu suferă întârziere. E consult să se alăture banda (fășia) sub care s'a expeditat ziarul.

Către stimații noștri colaboratori.

În chinul acesta obștesc, când din motive ușor de înțeles tânjește și acest ziar, am dori ca cel puțin de sărbătorile ale Învierii Domnului să scoatem un număr mai vast din „Românul” cu adevărată hrană sufletească pentru iubii noștri cetitori. Și fiindcă împrejurările dureroase, între cari trăim, au redus în măsură considerabilă numărul culegătorilor în tipografia noastră, așa că culegerea unui număr mai mare se poate face acum numai în cursul mai multor zile, ne simțim îndemnați a adresa de pe acum către colaboratorii noștri rugarea, ca lucrările lor destinate pentru numărul de Paști al acestui ziar să binevoiască a le pregăti și a ni le trimite astfel, ca să fie aci cel mult până în 9/22 Martie, căci altfel din motive exclusiv tehnice nu se vor putea tipări pentru numărul de Paști.

Deoarece dorim ca numărul nostru de Paști (totodată număr pentru popor), să-l trimitem în multe mii de exemplare soldaților români din linie și celor răniți, ca semnul aducerii noastre aminte de dânsii, rugăm pe toți scriitorii români de aici și din țară, cari înțeleg rostul acestei intenții, să binevoiască a contribui și dânsii la darul de Paști, ce voim a face vitejilor români, cari își varsă sângele pentru viitorul nostru.

Monarhul către copii. Emoționantă din cale afară și înduioșătoare e scrisoarea, pe care a adresat-o acum de curând M. Sa, împăratul și regele nostru Francisc Iosif I, tuturor copiilor din imperiul austro-ungar.

„Către iubii copii ai imperiului nostru. Că eu de pe pragul mormântului, în momente atât de serioase, mă adresez vouă, iubii copii, — se întâmplă din mai multe motive. Întâi, voi ați fost totdeauna bucuria și mângâierea, ba de multe ori, în vremile grele ale lungii mele vieți, singura mângâiere și singura bucurie a împăratului și regelui vostru. Când vă vedeam, cădea asupra mea, în umbra existenței mele, iarăși câte-o rază de soare. Voi, copii, sunteți aceia, cari stați mai aproape de inima împăratului și regelui vostru, voi, florile imperiului meu, podoaba popoarelor mele și binecuvântarea viitorului acestora!

Dar nu numai împăratului și regelui vostru stați voi mai aproape, ci încă unuia, față de care chiar și cei mai puternici ai lumii acesteia sunt ființe neputincioase: Domnului și Dumnezeuului nostru! În ochii voștri lucește încă lumina zorilor creațiunii, în jurul vostru e rai și ceriu.

Dumnezeu e atotputernic. În mâna lui se află soarta tuturor popoarelor. În fața voinței lui se pleacă toți și toate, și voința lui conduce stelele și oamenii. Ca această atotputernică mână dumnezeiască să apere și ocrotească Austro-Ungaria, să o facă să învingă asupra numeroșilor săi dușmani, întărindu-se prin învingere, spre gloria și mărirea lui Dumnezeu, — e singurul pe care-l mai pot dori, după o viață bogată în calamități.

Dorința mea a fost, atunci când atât de tânăr și plin de speranțe am urcat tronul înaintașilor mei, și dorința mea va fi aceea, care poate în curând va răsună ca ultim cuvânt de pe buzele mele muribunde: iubirea și îngrijirea față de țările mele, față de popoarele mele!

Dumnezeu le conduce toate, așa cum el vrea. Noi, oamenii, nu putem să facem nimica în afară de el și fără el. Și încă fiindcă voi, iubii copii, stați mai aproape de Dumnezeu, vă roagă împăratul și regele vostru, ca să vă rugați Lui să ne binecuvinte și să împărtășească de grația sa cauza noastră. Dumnezeu ascultă rugăciunea celor nevinovați, pentru că îi iubeste și-și vede în ei chipul său. De aceea să nu încetați, ci să vă rugați mereu, cu mâinile încleștate, voi cei mici și cei mai mici. Pentru că știu, că dacă copiii imperiului se roagă pentru patria lor, steaua noastră stă bine. Și pentru aceea voi veți fi părtași la ziua de învingere și de glorie a imperiului. Voi ați implorat binecuvântarea asupra steagurilor noastre, asupra armatei noastre!

Iubii copii! Nu uitați imperiul la care aparțineți pe pământ, și nu uitați pe bătrânul împărat și rege al imperiului: **Francisc Iosif**”.

Dela masa studenților români din Brașov. *Pomelnicul* iubitorilor răposați, în a căror memorie s’au făcut donațiuni pentru masa studenților români din Brașov. Pentru parastasul solemn al XIV-lea, care se va ținea Duminecă în ziua de 8 (21) Martie în bisericile de pe Tocile și Brașov cetate. Ioan (Vlad) Alexandrescu, Vasile Aiteanu, David Al-mășan, Carolina Andreica, Mihail Andreica, Filip

Adam, Iulia Andronic, Dr. Isaia Ardelean, Ioan E-milian Aron, Nicolae Aron, Eufrosina Axente. Vasile Babi, Ioan Bădilă, Bartolomei Baiulescu, Ioan B. Baiulescu, Aurelia Bârsan, George Bârsan, Maria Bârsan, Nicolae Bârsan, Maria T. Bârsanu, Toma Bârseanu, Ștefan Belindescu, Maria Belu, Maria Bersan n. Novac de Hunyad, Moise Beu, Nicolae Bidu, Teodora Bidu, Ana Blaga, Isidor Blaga, Stan Blebea, Alexandru Dr. Bogdan, Ioan Bogdan, Ioan și Elena Boeriu, Ana Boeriu, Gheorghe Boeriu, Zaharie Boiu, Virginia Boldor n. Pandrea, Valeriu Bologa, Mihail Bontescu, Moise Bransce, Coriolan Brediceanu, Gheorghe Broșu, Ioan Bonea, Mărioara Broșu, Felicia Brumboiu, Paul Budiu, Andrei Buntouiu, Onisim Buntouiu, Elena Buntouiu, Gheorghe Buretea, Radu R. Butu. Nicolae Căldărea, Ioan Cențu, Dimitrie Cepescu, Nicolae Chiornită, Vasile Chirtop, Veturia Chirtop, Vio-rel Chirtop, Dem. Chișereanu, Ioan N. Cicei, Atanasu Cimponeriu, Gheorghe Cioflec, Teodor Cior-tea, Ana Ciuca, Carolina I. Ciurcu n. Carcalechi, Gheorghe Ciurcu, Nicolae Ciurcu, Zoe Ciurcu, Ștefan Coles, Ionel Coliban, Eliza Comanescu, Elena Comanescu n. Popovici, Luiza Comanescu, George, Ana, George, Ecaterina și Nicolae Comaniciu, Nicodim Cotișel, Sofia Cotișel n. Danidea, Ioan Crăciun, Ioan Crăciunel, Gheorghe Craioveanu, Vas. Vraioveanu, Iuliana Crasovan, Anastasia Crișan n. Chintoanu, Iustin Vio-rel Crișan, Mircea Cristoloveanu. Simion Damian, Iuliu Dan, Iustina Dan n. Popea, George Dănilă, Ioan Dr. David, Ladislau David, Ionel Dima, Zoe Dima, Ioan Dimitriu, Ioan Dobre, Elena Dobre, Paraschiva Olga Dobreanu, Dometiu Dogariu, Nicolae Dordea, Augustin Dr. Dosa, Simion Dragomir, Ioan Dușoiu. Virginia Enescu n. Tipeiu, Eugenia Eremia, Nicolae G. Eremias, Maria G. Eremie. Emilian Făgărășan, Ioan Făgărășan, Dionisie Făgărășan, Ioan Flesariu, Octavian Dr. Florea, Raul Focșeneanu, Alexe Frates, Nicanor Frates, Gheorghe Frigător. Ioan Garoiu, Maria Garoiu n. Mețianu, Nedelea Garoiu, Valeria Găvrus, Victoria Gheaja, Maria A. Gheorghiu, George....., Horia Giurgiu, Dr. Iancu Ioan I. Giurgiu, Filotea Glodariu, Vasile Dr. Glodariu, Iosif Goga, Maria Gogonea, Maria Grădinar, Ghe-rasim Grama, Ana Groza. Ioan Grozea, Nicolae Grozea, Constantin Gurban. Aureliu Halic, Zaharie Halic, Sofia Halic, Ștefan Herța, Iosefina Ho-zanu, Dr. Ioan Hozanu, Ludovic Hortsmann, Zoe Horstmann. Iulian Ianculescu, Dumitru Iarca, Stă-nica Iarca n. Danciu, Lupașcu, Marin, Irimie, I-chim și Culina Ichimescu, Irimie Iliescu, Elena G. Ioan, Ana cav. Ioanette, Constantin Ioanides, Ana Ioanidi, Ioan Ionaș, George Ionescu, Irimie....., Sofia Iorgoviciu, Ștefan O. Iosif. Ileana Jurca. Gerard László, Pavel Leb, Rafira Leb, Eugen Dr. Lemény, Liviu Dr. de Lemény, Nicolae Dr. de Lemény, Pompiliu de Lemény, Carolina Lengeru, Iuliana Lissai, Vasile Literat, Mache....., Ioan A. Lupan. Iacob P. Macaveiu, Grigoriu Maior, Ioan Mandai, Alexe Manguica, Diamandi Manole, Pompeiu Dr. Marcu, Aurel Marin, Elena Marin, Eliza Mateiu n. Comaniciu, Iosif Maxim, Ioan Maximilian, Laurențiu Maximilian, Frederica Meltzer, Ioan Dr. Meșotă, Eufrosina Mețian n. Tipei, Traian Mețian, E-manoil Mihailovits, Cecilia Mihály, Ioan Mircea, Nicolae Mircea Elena Mocan, Matei Mocan, Ni-colae Mocanu, Dr. Alexandru de Mocsonyi, Ioan Moga, Susana Moldovan, Vasile Moldovan, Iosif Morariu, Ana Moșoiu, Aneta Moșoiu, Aron Moșoiu, Axente Moșoiu, Cornel Muntean, Iordan Muntean, Maria G. Muntean, Nicolae Mun-tean, Andrei Mureșanu, Aurel Dr. Mureșanu. Di-mitrie Nan, Lazar Nastasi, Anastasia Neagoe n. Borca, Radu Negulici, Reveica Negușiu, Petru Ne-mes, Ioan Nenitescu, Constantin Nicolau, Teodor Nicolau, Sava Nicoară, Dionisie Nistor, Livia No-wotny. Florica Oncescu, Ion Oncescu, Elena On-ciu n. Preșmerean, Albert Onițiu, Alexiu Onițiu, Elena Onițiu, Ioan Onițiu, Terezia Onițiu, Iosif Or-bonaș. Toma Păcală, Nicolae Pană, Ana Panțu, Constantin Panțu, Petru....., Ioan Papiu, Ana Pa-raschiv, Grigorie Paraschiv, Ioan Paraschiv, Si-mion Pasca, Gheorghe Pascu, Eugen Dr. Pățăcean, Nicolae Penciu, Ioan Perlea, Dimitrie Petcu, Ioan Petric, Lucia Petric, Romul Petric, Zoe Petric, Aurelia Petrovici n. Ianculescu, Sidonia Petrovici, Iuliu Pipos, Ana Pișcu, Sabin Piso, Gheorghe Dr. Pop, Dr. Isidor Pop, Maria Pop, Maria Pop Har-san n. Pipos, Nicolae Pop, Nicolae Dr. Pop, Eliza Popa (Nascu), Mircea Popa, Hortenzia Popa, preo-teasa Voica Neag Popea, Ioan Popea, Virgil Po-pea, Ioan Popescu, Iosif Popescu, Elena Popescu n. Petric, Emilian Dr. Popescu, Leo Popescu, Luiza Popescu, Pompiliu Dr. Popescu, Zeno G. Popescu, Andrei Popovici, Dionisie Popovici, Floare Po-

povici, Irina Popovici, Nicolae și Elena Popovici, Marina Popovici, George B. Popp, Zoe Poppovits, Constanța Dr. I. Popp n. Dancăs, Iosif Popu, Traian Vasile Popu, Ciprian Porumbescu, Eugen Pre-cup, Eugenia Proca n. Mețian, Gheorghe Proca, Nicolae Puian, Verona Pumnul n. Căcitu, Florica Pușcariu n. Sturza, Ioan cavalier de Pușcariu, Iu-liu Dr. Pușcariu, Leontin Pușcariu, Mărinel Puș-cariu, Maria Putici, Traian Dr. Putici. Anica Ra-cotia, Olimpia Radu, n. Gheaja, Dominic Rațiu, E-lisabeta Maria Roman, Ludovic Roman, Gheorghe Roșculeț, Flora Dr. Rozvány (Beleş), Victoria Ru-su n. Oncioiu, Nicolae Russu. Iancu Saftu, Emil Sbarcea, Ioan Schiopu, Aurelia și Maria Secăreanu, Nicolae Serb, Ioan Axente Severu, Ioan Sima, So-fia Sima, Francisc de Simon, Maria Socaciu, Su-sana Soiu n. Iodor, Octavian Sorescu, Teodor Spărchez, Virginia Dr. N. Staicovici n. St. Blebea, Ana Stan, Toma Stanca, Traian Stanciu, Haralam-biu Stănescu, Hareti Stănescu, Mihail T. Stănescu, Tache Stănescu, Maria de Steriu, Radu Stinghe, Dr. Gheorghe Stoian, Ana Stoicănescu, Vasile Stoi-covici, Nicolae Străvoiu, Ieremie G. Stroe, Galac-teon Șagău, Ana Șona, Nicolae de Șustai. Vasile Ureche, Ioan Ursu de Margina. Eusevia Vaidă (Ioanovici), Helena Vagner, Iudita Vătășan, Nico-lae Vătășan, Henrieta Vauthier, Alexe Verzea, Ro-mulus Verzea, Emil Vințeleriu, Anica Vlad, Pavel Vlad, Maria Vlaicu n. Furnică, Costică Voicu, Va-sile Voina, Ioan Reveca, Ioan și Maria Volcăneanu, Ioana Bădilă, Titu Onițiu, Anghela Panțu, Carolina stan, Ioan Șona, Ioan Tăraș, Eliza Teculescu n. Comanescu, David Terfaloga, Gheorghe Theodor, Mărioara Theodor, Theodor Theodorini, Ioan și Paraschiva Timaru, Ioan Tipeiu, Ecaterina Trăilă, Iancu I. Turcu, Aron Vraciu, Vasile Zăhan, Gheor-ghe Zătică.

Invităm la parastasul solemn pe toți amicii și toate rudeniile iubitorilor răposati, precum și pe a-micii și sprijinatorii mesei studenților noștri. *Bra-șov*, la 28 Febr. v. 1915. **Virgil Onițiu**, prezidentul comis. administr. a mesei stud., director gimn.

Societatea de lectură „Ioan Popasu” a stu-denților dela gimnaziul gr. or. rom. din Brașov invită la sedința publică ce se va ține Duminecă în 8 (21) Martie 1915 la 3 ore p. m. în sala fe-stivă a gimnaziului român, întru amintirea neuitatului profesor Dr. Alexandru Bogdan. — În-trarea liberă. — Eventuale oferte benevole se primesc cu mulțumită și venitul curat al sedinței publice se va folosi pentru scopuri culturale și de binefacere.

Programul: Cuvânt de deschidere, rostit de d. profesor Dr. Iosif Blaga, prezidentul socie-tății de lectură. G. Dima: „Spre cer ridic ochii” (text bisericesc) și C. Porumbescu—G. Dima: „Tricolorul”, — coruri vocale executate de co-rul societății, dirijat de d. prof. G. Dima. „Mu-rind”, poezie de G. Coșbuc, — recitată de G. Gociman, stud. de cl. VII gimn. Profesorul Dr. Alexandru Bogdan, notițe biografice, de Răz-van Prișcu, student de cl. VIII gimn. G. Dima: „Cântec ostășesc” (text de G. Coșbuc), cor vo-cal executat de corul soc. de lect., dirijat de d. prof. G. Dima. „O scrisoare din Muselim-Selo”, poezie de G. Coșbuc, recitată de Pompeiu Gri-gorița, student de cl. VII gimn. Răsboiul și lite-ratura, disertațiune de Aurel Voina, stud. de cl. VIII gimn. „Rugămintea din urmă”, poezie de G. Coșbuc, recitată de Romul Mager, student de cl. VII gimn. C. M. de Weber: „Rugăciune înainte de luptă” C. M. de Weber: „Spada” (Th. Körner), — coruri vocale, executate de co-rul societății de lectură, dirijat de d. prof. G. Dima.

„Societatea meseriașilor din Blaj” și-a ținut a XII-a adunare generală ordinară Du-minecă în 14 Martie n. 1915 la 3½ ore d. a. în localul Casinei române din loc, cu următorul program: Deschiderea adunării. Raport general despre activitatea societății în decursul anului 1914. Raportul cassarului și proiectul de budget pe 1915. Alegerea alor două comisiuni: a) pen-tru cenzurarea raportului general; b) pentru cenzurarea rațiunilor și a proiectului de budget pe anul 1915 precum și înscrierea de membri noi. Alegerea alor 2 membri pentru verificare procesului verbal. Alegerea comitetului pe un nou period de 2 ani. Votarea mulțămitei tuturor acelor cari au dăruit bani, cărți și cari au con-tribuit în orice chip la înaintarea Societății no-astre. Eventuale propuneri.

<i>Em. Grigorovitza.</i> »Chipuri și graiuri din Bucovina«. Ilustrațiuni de N. Bran . . .	250
<i>Em. Grigorovitza.</i> »Cum a fost odată«. Schițe din Bucovina, cu 84 ilustrațiuni . . .	280
<i>Em. Grigorovitza.</i> Schitul Cerebucului . . .	1—
<i>Dim. Cantemir.</i> »Descrierea Moldovei« . . .	190
<i>Gustave Flaubert.</i> »Salambo«. (Roman istoric. Trad. de Ludovic Dauș . . .	2—
<i>M. Sadoveanu.</i> »Amintirile căprarului Gheorghită . . .	2—
<i>Victor Eftimiu.</i> »Poemele singurătății« (Poezii) . . .	2—
<i>Alexandru Ciura.</i> Foiletoane . . .	160
<i>I. Slavici</i> Povești.	150
<i>Ion Creangă.</i> Opere complete.	2—
<i>Ion Pillat.</i> »Eternități de-o clipă. Poezii . . .	2—
<i>Ion Gorun.</i> Lume năcăjită. Povestiri . . .	2—
<i>Guy de Maupassant.</i> Povestiri alese. Traduceri de M. Sadoveanu . . .	2—
<i>A. C. Cuza.</i> Naționalitarăa în artă. Principii, fapte, concluzii . . .	150
<i>Al. Cazaban.</i> Ce nu se poate spune . . .	2—
<i>Constanța Hodoș.</i> Martirii.	150
<i>Jules Payot.</i> Educația Voinței . . .	2—
<i>Guy de Maupassant.</i> Inima noastră. Roman . . .	2—
<i>G. Coșbuc.</i> »Fire de tort«. Poezii . . .	3—
<i>Caton Theodorian.</i> »La masa calicului«. Nuvele și schițe . . .	150
<i>1000 doine, strigături și chiuături</i> ce să obicinuesc la jocurile și petrecherile noastre populare . . .	80—
<i>M. Sadoveanu.</i> »Oameni și locuri« . . .	2—
» » »Priveliști Dobrogene« . . .	2—
<i>Al. Vlahuță.</i> »Dreptate«. Nuvele . . .	2—
<i>Al. Vlahuță.</i> »România pitorească«. Cu ilustrațiuni după tablourile lui Grigorescu . . .	150
<i>Bucura Dumbrava.</i> »Haiducul« Roman din epoca lui Tudor Vladimirescu . . .	2—
<i>P. Dulfu.</i> »Gruia lui Novac« . . .	150
<i>General Al. Candiano Popescu.</i> »Războiul neațărârei«. Asaltul și luarea Griviței . . .	3—
<i>N. Pora.</i> »Între viață și moarte«. Nuvele . . .	2—
<i>Ecatarina Pitiș.</i> »Poezii.« . . .	150
<i>Dimitrie Onciul.</i> »Din Istoria României«. —95—	
<i>Th. D. Speranția.</i> »Anecdote de post . . .	125
<i>Ion Dragoslav.</i> Nuvele . . .	250
<i>A. Cotruș.</i> Poezii . . .	1—
<i>N. Iorga.</i> »Viața femeilor în trecutul românesc«.	175
<i>Gh. Silvan.</i> »Valea albă«. Roman istoric (1476) . . .	150
<i>O. Goga.</i> »Din umbra zidurilor«. Pozii . . .	2—
<i>Acaftistul</i> prea sfinței Născătoarei de Dumnezeu și alte Acafiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos Legată în piele neagră aurită . . .	350
<i>Acaftistul</i> Preasfinței Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni. Legate în piele roșie . . .	320
<i>Acaftistul</i> Preasfinței Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni Legată în os alb . . .	10—
<i>Patima și moartea</i> Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Legată în pânză, aurită . . .	2—
<i>Visul Născătoarei de Dumnezeu.</i> Legată . . .	—20—
<i>Rugăciunile școlarilor</i> și cântări bisericești alese și întocmite de N. Ștef învâțător. Prețul . . .	—50—
<i>Culegere de cântări bisericești</i> legată . . .	—30—
<i>Mărgăritarul sufletului.</i> Carte de rugăciuni și cântări întocmită pentru trebuințele vieții. Legată simplu Cor. 1— în piele 320 Cor. în catifea . . .	560
<i>Icoana sufletului</i> Carte de rugăciuni și cântări bisericești. Legată 1— Cor., legată în catifea . . .	560
<i>Mântuirea sufletului.</i> Carte de rugăciuni legată . . .	—80—
<i>G. Rotică.</i> Poezii.	2—
<i>E. Revent.</i> »Cântecul neamului«. Poezii . . .	2—
<i>N. Zaharia.</i> »Sentimente, pasiuni«. Patriotismul Bunătatea. Răutatea. Malitiozitatea. Amiciția. Disprețul Afinitatea sufletească. Resemnarea Lașitatea. Timiditatea. Sinceritatea. Gelozia. Cor. 2— ediție de lux . . .	25
<i>Caton Teodorian.</i> »Povestea unei odăi«.	2—
<i>N. Bălcescu.</i> »Istoria Românilor sub Mihai Vodă viteazul« . . .	2—

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

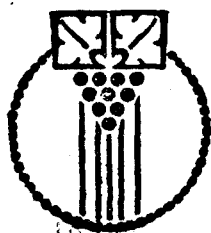
TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1/a.

TELEFON
NR. 750.

Filnd aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, ti părături pentru bănci și societăți, precum și tipărături advocațiale, învitări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebreale se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșe dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă.

Prețuri
moderate.

Tipografia „CONCORDIA” societate pe acții în Arad.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului Tipografia „CONCORDIA” societate pe acții se invită prin aceasta conform §-ului 14 din statute la a

III-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad, la 27 Martie 1915 st. n. ora 6 p. m. în localitățile institutului (strada Zrinyi Nr. 1/a).

La caz, că pe ziua de 27/III. 1915 st. n. domnii acționari nu s'ar prezenta în numărul prescris în §. 18 din statute, adunarea gen. conf. §. 18 al 3. se va ține în 10 Aprilie 1915 st. n. la aceeași oră.

OBIECTE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere și stabilirea bilanțului.

2. Alegerea Direcțiunii pe un period de 3 ani conform §. 27. din statute.

3. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană ori prin plenipotențiați în sensul §-ului 11 din statute sunt rugați a-și anunța la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu 24 de ore înainte de adunarea generală.

Arad, la 11 Martie 1915.

Direcțiunea institutului.

MEGHIVO

Az intézet alapszabályainak 14. §-a értelmében, az intézet helységében, Aradon (Zrinyi-utca 1/a sz.) 1915. évi március hó 27-ik napján délután 6 órakor tartandó

III-ik rendes közgyűlésre

a. t. részvényes urak tisztelettel meghívattak.

A mennyiben a t. részvényes urak 1915. március 27-ikére nem jelennének meg, az alapszabályok 18. §-ában előirt számban, a közgyűlés — az alapszabályok 18. §-a 3. bekezdése értelmében — 1915. április hó 10-én, ugyan azon órában, lesz megtartva.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és a mérleg megállapítása.

2. Az igazgatóságnak — az alapszabályok 27 §-a értelmében, — 3 évi időtartamra leendő megválasztása.

3. Esetleges indítványok.

A személyesen vagy meghatalmazott által a közgyűlésen résztvenni óhajtó t. részvényes urak ezennel felkéretnek, hogy az alapszabályok 11 §-a értelmében a közgyűlésen való részvételüket és illetve megbízotti minőségüket az igazgatóságnál a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával bejelenteni sziveskedjenek.

Arad, 1915. március hó 11-én.

Az intézet igazgatósága.

ACTIVE—VAGYON

Contul Bilanț la 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914. dec. 31-én.

PASIVE—TEHER

3	Cassa în număr — Pénztárkészlet	6554'83		1	Capital societar — Alaptőke	30000	—
52	Cassa în număr librăria			57	Capital librăria — Könyvkereskedés tőkéje	4000	—
	Pénztárkészlet a könyvkereskedésnél	2237'21	8792'04	50	Fond de rezervă — Tartalékalap	3061	64
4, 46, 34,	Cauția ziarelor în bani gata			22, 39, 23, 60, 45, 63, 56, 61,	Creditori — Hitelezők	29180	10
	Lapok óvadéka készpénzben		49380	21	Depozite de Cassă — Pénztáriletétek	7054	68
5, 47,	Realit. proprii — Saját ingatl.		213000	49	Abon. anticipate — Előre felvett előfizetési díjak	3562	20
7	Mașini — Gépek	49.000					
8	Litere — Betűk	6767'99	55767'99				
6, 53, 38, 42, 54, 55, 48,	Mobiliar — Berendezés		2300				
	Debitori — Adósok		9608'22				
	Perdere — Veszteség		631'37				
			339479'62				339479'62

DEBIT—Tartozik

Contul Profit și Perdere la 31 Dec. 1914. — Nyereség és Veszteség Számla 1914. dec. 31-én.

CREDIT—KÖVETEL

12	Porto „Românul”	31,730'72		10, 11	Abon. „Românul” și „Poporul Român”,		
13	Porto „Poporul Român”	5,197'12	36927'84	25	Inserate „Românul” și „Poporul Român”,		
14, 30	Salare și bani de cvartir — Fizetések és lakbér		14452'25	27, 33, 64, 20	Diverse — Előfizetések, Hirdetések és Különfélék	133833	73
18	Spese — Költségek		13726'88		Perdere — Veszteség	631	37
19	Retribuția personalului tehnic — Nyomda személyzet járandósága		35967'34				
62	Hârtie — Papir		21221'87				
32	Farbă — Festék		3763'80				
35	Interese — Kamat		8405'12				
			134465'10				134465'10

Arad, la 31 Decembrie 1914.

Vasilie Goldiș m. p.,
dir. exec. — vezérigazgató.

Pentru contabilitate: — A könyvelésért:
Petru Vasilon m. p.

Dr. T. Mihali m. p.,
președinte — elnök.
Dr. Alex. Vaida m. p.,

Direcțiunea: — Az igazgatóság:
George Pop de Băsești m. p.,
Dr. Vlad m. p.,
Sava Raicu m. p.,
Dr. Suciu m. p.,

Dr. Ștefan C. Pop m. p.
Dr. Iustin Marsieu m. p.

Consiliul de control: — A felügyelő bizottság:

Subsemnatul consiliu de control am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale societății. — Alólirott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és az intézet fő és segéd könyveivel, melyek jó rendben vettettek, egybehangzónak találtuk.

Vasile Damian m. p.
președinte — elnök.

Dr. Iuliu Maniu m. p.

Dr. Victor Bontescu m. p.

Dr. Cornel Iancu m. p.

Dr. Romul Veliciu m. p.

Tiparul tipografiei „Concordia” societate pe acții în Arad. — Editor-responsabil: LAURENTIU LUCA.